

EĞİTİM, ETİK VE YENİ İNSAN

Turgay KÜLÜR
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ JEOGENÇ, KONYA

Geçmişten günümüze dek eğitim neyle başlar, hangi kurum bunu sağlamış ya da üstlenmiştir ya da eğitimin insan yaşamı üzerindeki etkisi hep tartışılmıştır.

Geçmişe baktığımızda eğitim işlevini üstlenen aile olmuştur. Aile eğitimi kişilerin daha çok hayatta kalabilmesini sağlamaya yöneliktir. Bu eğitim daha çok temel ihtiyaçlarını karşılamak amaçlı olup, ekonomik olarak ortak üretimi sağlamaya yöneliktir. Yani ihtiyaçların farklılaşıp yeni meslekleri gerektirmesi sonucunda aile eğitiminin yeterli olmadığı görüldü. Zamanla eğitim işlevini aile dışında devlet denilen kurum üstlendi.

Eğitimi üstlenen bu yeni kurum ihtiyaç duyulan alanlarda bireyleri yetiştirmeye çalıştı. Örnek; tıp, mühendislik vb. alanlarda bireyleri yetiştirmek için devlet farklı politikalar izlemeye başladı.

Günümüze baktığımızda Avrupa ve benzeri ülkelerde eğitim; o ülkelerin sosyo-ekonomik yapısıyla ilişkili olarak arttığını ve kişilerin kendi mesleklerini seçmede daha özgür olduklarını görmekteyiz. Bu özgür meslek seçimi kişilerin kendi alanlarında başarılı olmalarını sağlamıştır.

Ülkemize baktığımızda sosyo-ekonomik yapının düşüklüğünün eğitimi etkilediğini görmekteyiz. Birçok sistem denenmiş olmasına karşın eğitimde ülkemizde istenen noktaya gelinememiştir. Üniversiteler açılmış fakat insanların bu üniversitelerdeki alanlarda yetiştirilmesi için çeşitli sınavlar sonucunda alınması da sağlıklı olmamıştır. Kişiler bazen isteyerek, bazen istemeyerek seçim yapmak zorunda kalmışlar. Kişilerdeki bu seçim özgürlüğünün kısıtlı olması kişilerin alanlarında başarılı olmasında olumsuz etki yapmıştır. Bunun yanında eğitime ayrılan parasal kaynağın yeterli olmayışı eğitim kurumlarını da etkilemiştir. Örneğin; mühendislik alanında eğitim veren üniversitelerin yeterli teknolojik donanıma sahip olmayışı mesleki eğitimi olumsuz etkilemiştir.

Bugün ülkemizde mühendislik adı altında açılan birçok bölümde teknolojik, parasal kaynak yetersizliğinin sonucunda eğitim alan öğrencilerin mezun olduklarında yetersizliğinden söz edilebilir. Bu bağlamda ülkemize baktığımızda mühendislik mesleğine yönelik birey yetiştirmeye çalışan mühendislik fakültelerinin yukarıda bahsettiğimiz gibi teknolojik donanımın yetersizliği, öğretim görevlilerinin isteksizliği vb. sebeplerden dolayı bu alanda eğitilmiş ve mühendis unvanını almış kişiler yerleştirildikleri işletmelerde yeterli başarıyı gösterememektedir. Bundan dolayı kişiler kendi alanları dışındaki sektörlere yönelmişlerdir.

Kısacası gerek mühendislik alanlarında olsun gerek diğer alanlarda ya da mesleklerde olsun eğitim kişileri hem mesleklerinde başarılı olmasında, hem de eğitimin insanlara kazandırmaya çalıştığı bilinçlenmeyi, düşünce özgürlüğünü kavrayabilmeyi, sorgulayan ve araştıran bir birey olmayı sağlamada yetersiz kalmıştır.

Eğitimin mesleki bazda insana kazandırdıklarının dışında da toplumsal ahlak yapısını etkilediğini söyleyebiliriz. İnsanın ahlaki

değerleri bakımından toplumsal yapı içinde sevgi, saygı çerçevesinin kendi içerisinde daha da büyüten bir birey olma ayrıca bu gelişmeye bağlı olarak daha çok okuyan, düşünen, düşünce özgürlüğü olan insanların yetiştiği bir yaşam süreci hali içinde olduğu görülmektedir. Bu iki öge çerçevesi altında eğitim için yeni insan olan çağdaş uygarlık çatısı altında ileriye daha hızlı adımlarla koşan sağlıklı bireylerin yetiştirilmesinde kendi özeleştirisini yapabilen, doğruyu, yanlış görebilen, arzuladığımız yeni insan portresine, kişiliğine ulaşılabilir. Fakat bugün ülkemizde eğitimin politik yönünün baskısalığı ve bu politik sürecin öğrencilerin eğitiminde ne kadar doğru, başarılı verildiği, eğitim alan insanların eğitim kaygılarının bulunması, kendi emellerinin ağır basması, toplumların ne kadar eğitilmiş olsa da sağlıksız bir fikir ayrılığının ortaya çıktığını görmek çok da zor olmamaktadır.